"లోకమందరి మంచిచెడ్డలు లోను తెరుగుదురా?"

వెంకటసుబ్బయ్య జీవిత చరిత్రలో అది మామూలు రోజు కాదు. ఎన్నో యేళ్ళుగా ఎదురుచూస్తున్న రోజది. ముప్పయి సంవత్సరాల తర్వాత ఉద్యోగం నుంచి విరమిస్తున్న రోజది.

నిన్నటిదాకా ఆయనవంటే మండిపడిన అధికారులు, అవహేళన చేసిన సాటి ఉద్యోగస్థులు, భయపడిన కింది ఉద్యోగస్థులు, గజగజలాడిన ప్యూనులు— అందరూ ఆ రోజు సాయంకాలం తమ పాత భావాలను మరిచిపోయి ఒకచోట సమావేశమైవారు వెంకటసుబ్బయ్యను ఘనంగా సన్మానించడానికి.

తేనీటి విందుతో సభ ప్రారంభమయింది. సన్మానపత్రం సమర్పించబడింది. ఆ తరవాత పెద్దలు ముగ్గురు, నలుగురు వెంకటసుబ్బయ్య గుణగణాలను కొనియాడుతూ ఉపన్యసించారు. చాలా మంచివాడని యోగ్యతాపత్రం ఇచ్చారు.

పెద్ద కథ

లోకం ఎంత మంచిది

చల్లా రాధాకృష్ణశర్మ

వాళ్ళ మాటలు వింటున్నంతసేపూ ఆయనకు ఒంటిమీద తేళ్ళూ, జెర్రులూ పాకినట్లనిపించింది. మాటల్లోనే కాదు చేతల్లోకూడా తమ మంచితనాన్ని స్పష్టం చేసుకున్నారు వాళ్ళు. ఈ మంచితనమంతా ఇంతకాలం ఎక్కడ తల దాచుకున్నట్టు? ఇదే వెంకటసుబ్బయ్యను వేధించుకుతిన్న ప్రశ్న. ఉద్యోగంచేస్తున్న రోజుల్లో తనకు జరిగిన అన్యాయాలనూ, అవమానాలనూ ఎలుకమీదా, పిల్లిమీదా పెట్టి చెప్పాలనుకున్నాడు. వాళ్ళంటే తనలో గూడుకట్టుకున్న అసహ్యాన్నీ, కోపాన్నీ ఆ విధంగా బయటపెట్టాలనుకున్నాడు. కాని ఆ విందూ, ఆ సన్మాన పత్రం, మిత్రులు బహూకరించిన వస్తువులూ, వారి ప్రశంసా వాక్యాలూ ఆయన మనస్సుని పూర్తిగా మార్చివేశాయి. ఏదో చెప్పాలనుకున్నవాడు కాస్తా, చివరికి రెండే రెండుమాటల్లో తన కృతజ్ఞతను తెలియజేసికూర్చున్నాడు. "మీ మంచితనం నాకు తెలియంది కాదు. మీతో కలిసిమెలిసి పనిచేసే భాగ్యం కలిగినందుకు నేనెంతో సంతోషిస్తున్నాను, గర్విస్తున్నాను."

వెంకటసుబ్బయ్య అన్న ఆ రెండు మాటలకే కొందరు ఆహాహా అంటే, మరి కొందరు లోలోన హాహాకారాలు చేశారు. మంచితనం అన్న మాటలో ఏదో వ్యంగ్యం వున్నదని హాహాకారాలు చేసిన పెద్దల అభిప్రాయం.

ఎంత ప్రయత్నించినా, ఆ రాత్రి ఆయనకు కునుకు పట్టలేదు. గడిచిపోయిన ముప్ఫయి సంవత్సరాలూ ఆయన మనోనేత్రం ముందు ఒక్కసారి రెక్కలు గట్టుకు వాలాయి. ఎన్నో సంఘటనలు! ఎన్నెన్నో విషయాలు! వాటితోపాటు "ఉద్యోగం చెయ్యండి, ఉద్యోగం పురుషలక్షణం" అంటూ హితబోధ చేసిన తన సహధర్మచారిణీ, ఆమె దుర్మరణమూ గుర్తుకి వచ్చాయి. అంతే, మిగిలిన విషయాలన్నీ తెర మరుగులోకి వెళ్ళాయి.

పడుకున్నవాడల్లా లేచి కూర్చున్నాడు వెంకటసుబ్బయ్య. కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. కాళ్ళూ చేతులూ మొద్దుబారాయి. గుండె బరువెక్కింది. కూర్చున్నవాడు అలాగే శిలలా కూర్చుండిపోయాడు.

కాలం జరజరా ముందుకు సాగిపోతోంది.

స్ఫురణకు వచ్చిన పాత విషయాలు సనసన్నగా తొలగిపోవడంతో ఆయన మనస్సు కొంచెం తేలిక పడింది. కాని ఒక్క సంఘటన.... మరిచిపోదామన్నా మరిచిపోలేక బాధపడసాగాడు. అది మనస్సుని రంపపుకోత పెట్టసాగింది.

* * *

వెంకటసుబ్బయ్య భార్య కాపురానికి వచ్చిన తొలి రోజులవి.

ఒకసారి ఆమెకు టైఫాయిడ్ వచ్చింది. ఇంట్లో సహాయానికి ఎవరూ లేరు. వళ్ళు

వాటాలో నివసిస్తున్నవాళ్ళు. పెళ్ళికని ఏదో ఊరికి వెళ్ళారు. అత్తగారిని పంపించవలసిందిగా మామగారికి ఉత్తరం వ్రాశాడు వెంకటసుబ్బయ్య. కాని ఆమె రావడానికి వీలుపడలేదు. ఇక వచ్చే వాళ్ళెవ్వరూ లేరు. ఎలాగో వెంకట సుబ్బయ్యే తంటాలు పడసాగాడు. భార్యకు కావలసిన వాటన్నిటినీ మంచం దగ్గర ఒక బల్లమీద అమర్చి, ఆ తర్వాత ఆఫీసుకు వెళ్ళి సాయంకాలం మళ్ళీ యింటికి వచ్చేవాడు. మధ్యాహ్నంపూట ఎవ్వరూ దగ్గర లేకపోవడంతో, ఆమెకు పిచ్చెక్కినట్టుండేది. ఒకవైపు జ్వర తీవ్రత, మరోవైపు ఎవ్వరూ దగ్గర లేరనే బాధ. చేసుకునే ఓపిక లేకపోయినా తప్పదు కాబట్టి ఎలాగో తన పనులు తానే చేసుకుంటూవుండేది. కొన్ని పనులు

భర్తతో చెప్పడానికి సిగ్గుపడేది. ఆమె మనస్సుని పసిగట్టి. తరిచి తరిచి అడిగే వాడు వెంకటసుబ్బయ్య. తప్పనిసరి అయితేనే తనకు కావలసిందామె అడి గేది.

ఒకరోజున ఆఫీసుకి ఆలస్యంగా వెళ్ళాడు వెంకటసుబ్బయ్య. ఇంటివద్ద బయలుదేరడమే ఆలస్యంగా బయలు దేరాడు. "ఇవాళ సెలవు పెట్టండి" అంది భార్య. తానూ అలాగే చేద్దామను కున్నాడు. కాని ఆఫీసులో ముఖ్యమైన పని ఒకటి వుంది. ఆ పని తనవల్ల యెందుకు ఆలస్యం కావాలి అనుకున్నాడు. ఎన్నడూ ఆఫీసుకి ఆలస్యంగా వెళ్ళని వెంకటసుబ్బయ్య.

అప్పటికే రెండుసార్లు అడిగాడు ఆఫీసరు "ఇంకా వెంకటసుబ్బయ్యరాలేదూ" అని. "అబ్బెబ్బే....వీళ్ళకు ఆఫీసంటే భయమూ భక్తీ లేదు. అర్జంటు కాగితా లున్నా. అలాగే టేబిలుమీద ముఠగేసి పెడతారుగాని వాటిని డిస్పోస్ చేద్దామని అనుకోరుగదా. వర్రీ...." అని స్వగతం చెప్పుకుంటున్న సమయంలో వెంకట సుబ్బయ్య ఆఫీసరుగారి గదిలో అడుగు పెట్టాడు. "నమస్కారం...." అంటూ సవినయంగా ప్రారంభించి ఏదో చెప్ప బోయాడు. కాని ఆఫీసరుగారు తనను చూసీ చూడడంతోనే మండిపడడం మొదలుపెట్టేసరికి, తలవంచుకుని నిల బడ్డాడు వెంకటసుబ్బయ్య. ఏమీ మాట్లాడ

గోల్డ్ మెడల్

యూనివర్శిటీ ఇచ్చిన గోల్డ్
మెడల్‌ను
అమ్ముకుందామనుకుంటే
దాని విలువ 'ఎప్సిలాన్'
మెడలో వేసుకుందామనుకుంటే
దాని విలువ 'ఇన్ఫినెటీ'

-సాధవాల
వెంకట స్వామినాయుడు

లేదు తన భార్య సలహాను కనుక పాటించి వుంటే, ఈ రభస ఉండేది కాదనుకున్నాడు. ఏమయితేనేం ఈ సంఘటనను చాలా రోజులదాకా మరిచిపోలేకపోయాడు.

ఆ రోజు సాయంకాలం పని ముగించుకుని ఆఫీసునుంచి ఇంటికి వచ్చేసరికి ఏడ యింది

గుమ్మంలో వెంకటసుబ్బయ్య అడుగు పెట్టాడో. లేదో. పక్కింటి పిన్నిగారు "ఎం నాయనా యివ్వాళ సెలవు పెట్టలేక పోయావా? పాపం మందిచ్చేవాళ్ళయినా లేక అమ్మాయి ఎంత యాతన పడిందనుకున్నావు: 104 డిగ్రీల జ్వరం...." అన్నది.

తన్నుతాను తిట్టుకున్నాడు వెంకటసుబ్బయ్య. అనారోగ్యంగా ఉన్న భార్యను ఒంటరిగా వదిలిపెట్టి తాను ఆఫీసుకి వెళ్ళి సాధించిందేమిటి? అబద్ధాలు చెప్పి, సెలవు పెట్టి తాను ఇంట్లో కూర్చోలేదు. సెలవు పెటవలసిన కారణం వున్నా సెలవు పెట్టకుండా ఆఫీసుకి వెళ్ళి తన విద్యుక్త ధర్మం తాను నెరవేర్చాడు. అందుకు పొందిన ప్రతిఫలం? ఆఫీసరు గారి చీవాట్లు; సాటి ఉద్యోగస్థుల అవహేళన....

చాలా రోజుల తర్వాత ఈ విషయాన్ని తెలుసుకున్న వెంకటసుబ్బయ్య భార్య నవ్వుతూ. "ఎంత ఆఫీసరయితే మాత్రం.... ఆయన పాపాన ఆయనే పోతాడులెండి" అన్నది.

* * *

ఆ రాత్రి అలా ఎంతసేపు కూర్చున్నాడో ఆయనకే తెలియదు. ఉన్నట్టుండి ఒక్కసారిగా చిరపరిచితమైన పాలవాడి గొంతు వినిపించింది. ఆ తర్వాత కొంత సేపటికి పక్షుల కలకలా రావంతో దశదిశలూ కళ్ళు తెరిచాయి. ప్రకృతికాంత ప్రభాతగీతం పాడుతోంది.

వెంకటసుబ్బయ్యది మధ్యతరగతికి చెందిన కుటుంబం, పేరు ప్రతిష్టలు గల కుటుంబం. సిరిసంపదలు అంతగా లేకపోయినా అన్నవస్త్రాలకు కొదువలేని కుటుంబం. వేళకాని వేళల్లో వచ్చినవారికి కూడా ఆతిధ్యం యివ్వడం, శుభకార్యాలు చేసుకుంటామంటూ వచ్చేవారికి సహర్షంగా తృణమో పణమో ముట్టచెప్పడం, ఇతరులకు చేదోడు వాదోడుగా వుండడం- ఆ కుటుంబంలో అనుక్రమంగా వస్తున్న కొన్ని మంచి లక్షణాలు. వెంకటసుబ్బయ్యలో యివి అంత స్పష్టంగా కనిపించకపోయినా "మంచివాడు. అనవసరంగా ఒకరి జోలికి పోడు." అనే మంచి పేరు మాత్రం సంపాదించాడు. బి. ఏ. దాకా తాను చదువుకున్నందువల్లనూ, మెట్రిక్ ప్యాసయిన తన భార్య పోరుపెట్టడం వల్లనూ ఆయన ఉద్యోగం చెయ్యక తప్పింది కాదు.

వెంకటసుబ్బయ్యకు ఉద్యోగం చెయ్యడం ఇష్టం లేదు పెద లిచ్చిపోయిన ఆరెకరాల మాగాణీ సుక్షేత్రాన్ని నమ్ముకుని స్వగ్రామంలో జీవితయాత్ర సాగించాలనుకున్నాడు. ప్రాచీన భారతీయ

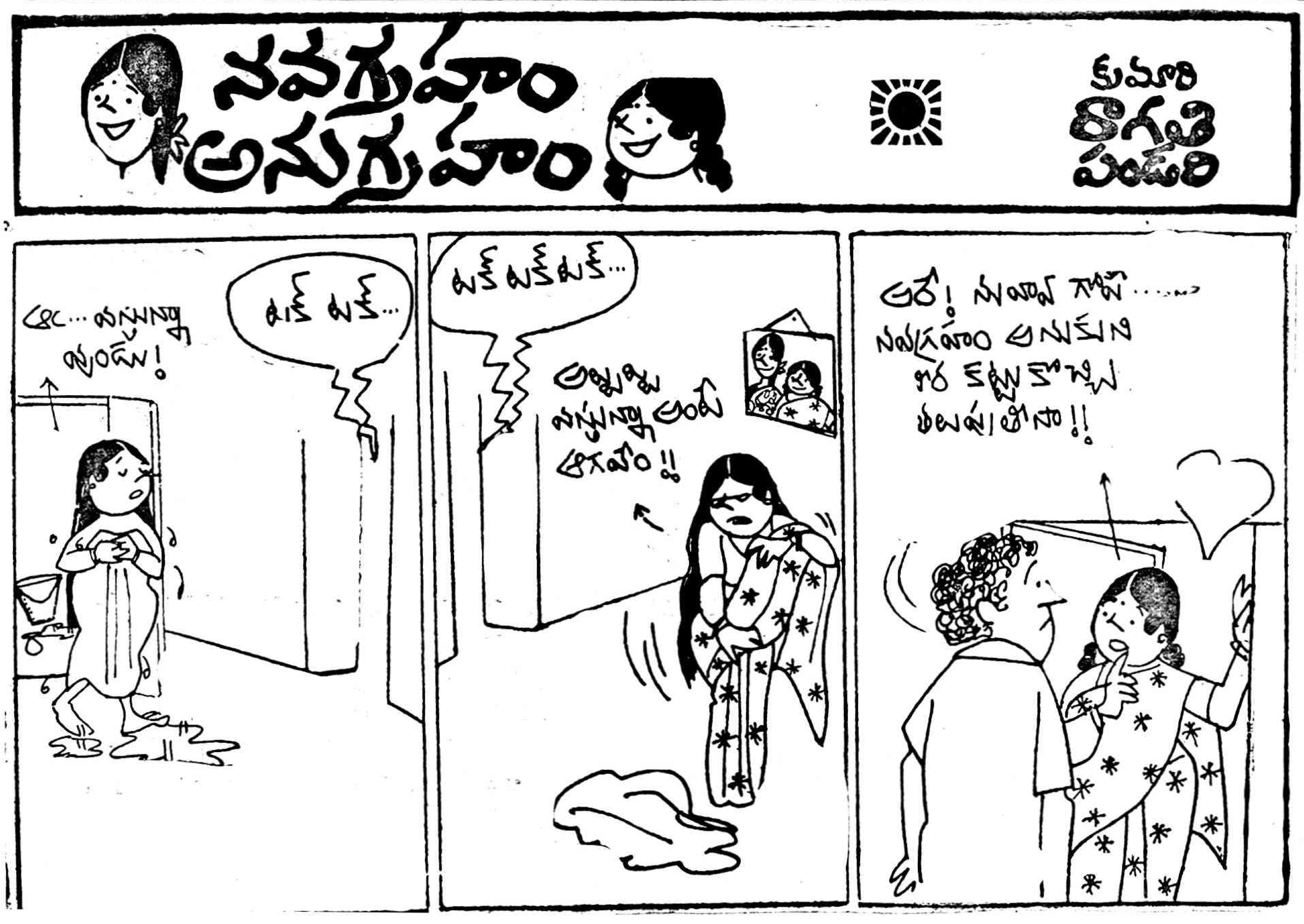

సంస్కృతికే కాక ఆధునిక విజ్ఞానానికి కూడా పల్లెటూరు పట్టుగొమ్మ కావాలని ఆశించాడు. ఇందుకు తాను చదివిన చదువూ, గడించిన విజ్ఞానమూ అంకితం కావాలని అభిలషించాడు. మరికొన్ని అభిలాషలనండి, ఆశయాలనండి ఆయనలో కొన్ని చోటు చేసుకున్నాయి. కాని మొదట్లోనే రెండువందల రూపాయల ఉద్యోగం వచ్చేసరికి ఆ ఆశయాలూ, అభిలాషలూ అదృశ్యం కాక తప్పలేదు. అయినా ఉద్యోగం చేస్తున్నంత కాలమూ ఎప్పుడెప్పుడు ఈ పీడ విరగడ అవుతుందా, ఎప్పుడెప్పుడు స్వగ్రామం చేరుకుంటానా? అనుకునేవాడు వెంకటసుబ్బయ్య. ఏవో కొన్ని కారణాలవల్ల విసుగుపుట్టి, రెండు

పాపాయికి అతి ఉత్తమమైనవి తల్లిపాలు.

కాని పోతపాలు వాడవలసి వచ్చినపుడు తగు జాగ్రత్తలు వహించడం చాల ముఖ్యం.

ఈ క్రింది 6 ముఖ్యమైన సూచనలు అనుసరించండి...

1. పాల సీసా, నిప్పల్, పాల పాత్ర మున్నగునవి శుభ్రముగా కడిగి వేడినీళ్లతో మరిగించండి. లేకపోతే పాలు సులభముగా విరిగి పోయే ప్రమాదం వుంది.

2. గ్లాక్సో పాలపొడి కలుపక ముందు నీటిని 10 ని. బాగా మరిగించి, శరీర ఉష్ణోగ్రత కంటే కొద్దిగా ఎక్కువ వేడిగా వుండేలా చల్లబరచాలి.

3. పాలను (వైద్యుని సలహా లేనిదే) ఎక్కువ పలుచన చేయకండి. ఇది పోషణ లోపానికి దారి తీస్తుంది. డబ్బాపైన ఇవ్వబడిన పాల ఆహార పట్టికను అనుసరించండి.

4. తల్లి పాలతోపాటు పోతపాలు పట్టే పక్షంలో రెండూ కలిపి తగినంత పరిమాణంలో పాపాయికి లభించేలా చూడండి.

5. ప్రతి మారూ తాజాగా పాలను తయారు చేసుకోండి. ఒకమారు కలిపి పట్టగా మిగిలిన పాలను మీ పాపాయికి పట్టకండి. ఎందుకంటే పాలు పాడయ్యే అవకాశాలు వున్నాయి.

6. డబ్బాపైన ఇవ్వబడిన అన్ని సూచనలను అనుసరించండి. సందేహం వస్తే డాక్టరును సంప్రదించండి.

గ్లాక్సో సన్‌షైన్ తెండి—విశ్వసనీయమైన శిశు పాల ఆహారం

గ్లాక్సో సన్‌షైన్‌లో తగినంత ప్రోటీన్లు, క్రొవ్వు పదార్థములు, కార్బోహైడ్రేట్లు, విటమినులు, మినరల్స్ మరియు ఐరన్ వుండడం వలన, ఇది ఆదర్శవంతమైన సంతులిత ఆహారం. ఇది ఆరోగ్య శాస్త్ర పద్ధతులను అనుసరించి తయారు చేయబడి, డబ్బాలో నింపబడినది. పాపాయి యొక్క అత్యంత సున్నితమైన జీర్ణశక్తికి అనువైనది. ఏళ్ల తరబడి తల్లులు గ్లాక్సో సన్‌షైన్‌ను విశ్వసిస్తున్నారంటే అందులో ఆశ్చర్యమేముంది మరి!

గ్లాక్సో —తల్లుల విశ్వాసాన్ని పొందినది.

CASGLS-1-203 TEL

వెలువడింది
ఆంధ్రుల అభిమాన రచయిత
సింహ ప్రసాద్
"డబ్బు"
(ఆంధ్రజ్యోతి వారపత్రిక సీరియల్)
వెల : రు. 7-50
పుస్తకం ఖరీదు M.O. చేస్తే పోస్టేజి ఉచితం
శ్రీ కవితా పబ్లికేషన్స్,
సూర్యారావుపేట రోడ్డు, విజయవాడ-2.

తారల ఫోటోలు
శ్రీదేవి.. జయసుధ.. జయప్రద.. జయమాలిని.
సుజాత.. మాధవి.. ప్రభ.. కవిత.. పయన్నార్,
ఎన్టీఆర్.. శోభన్‌బాబు.. కృష్ణ.. కృష్ణంరాజు,
మోహన్‌బాబు.. కమలహాసన్.. చిరంజీవి.!
వీరిలో ఎవరి ఫోటో కావాలన్నా
ఫోటోకి "3" రూ॥లు. ఎం.ఓ. చేయాలి....!
ఫోటోతో పాటు సినీతారల అడ్రసులున్న
పుస్తకం కూడా పంపబడును!
ఎవరి ఫోటో కావాలో వ్రాయడం మరువకండి!
వై.కె.మూర్తి.
... వీధి ∗ విజయవాడ-2.

దీర్ఘ వ్యాధులకు ఉత్తమ వైద్యం
దురభ్యాసములకు లోనై.
దాంపత్యసౌఖ్యం పొందలేనివార్కి
హెర్నియా, చర్మ వ్యాధులకు
తోష్ఠు ద్వారా వరి బీజం (బుడ్డ)
ఇసోనోఫిలియా ఉబ్బసం (దమ్ము)
జీర్ణాశయ (గ్యాస్ట్రిక్) మూత్ర, స్త్రీల
వ్యాధులకు ఆపరేషన్ లేకుండా
చికిత్స చేయబడును. -రండి
డా॥ దేవర
బ్రాడీపేట, గుంటూరు. A.P.
3/1

మూడుసార్లు కష్టపడి రాజీనామా ఉత్తరం కూడా తయారుచేశాడు. కాని పై అధికారి వద్దకు మాత్రం అది పోలేదు. ఇందుకు కారణం ఆయన భార్యే. ఎలాగయితేనేం చివరికి సవ్యంగానే ఆ కూపంలోంచి బయటపడగలిగాడు. కాని నా చిరకాల వాంఛ తీరదేమో— అని దిగులు పడ సాగాడు.

వెంకటసుబ్బయ్యకు ఇద్దరు కుమారులు. ఇద్దరూ ప్రయోజకులైనారు. ఉద్యోగం చేసుకుంటున్నారు. పట్టణంలో పుట్టిపెరగడంవల్ల వాళ్ళకు పల్లెటూరన్నా పల్లెటూరివారన్నా తగని అసహ్యం. ఈ మనస్తత్వాన్ని చూసి ఆయన చాలా బాధపడ్డాడు. పల్లెటూరి ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడల్లా "ఎందుకా బురద కొంపలో పొలమూ, ఇల్లూను. హాయిగా వాటినమ్మేసి ఈ పట్టణంలో తమలపాకులబడ్డీ పెట్టుకున్నా బాగుంటుంది. బోలెడు లాభం వస్తుంది." అనేవాళ్ళు. ఈ మాటలు విని మరీ బాధపడేవాడు వెంకటసుబ్బయ్య. బంగారంలాంటి భూమిని అమ్మివేసి తమలపాకుల బడ్డీ పెట్టుకోడమా? ఇంతకంటె నీచమైన ఊహ మరొకటుందా? తమ పెద్దలెవరైనా ఇలాచేశారా? అనుకునేవాడు. కంట తడిపెట్టేవాడు. తండ్రీ కొడుకుల మనస్తత్వాలలో అంత భేదం!

వెంకటసుబ్బయ్యకు సొంత వ్యవసాయం చెయ్యాలనే ఒక్క కోరిక తప్ప మరొకటిలేదు. అయితే అది నెరవేరదనే దిగులు పట్టుకుంది. ఏమైనాసరే స్వగ్రామంలో జీవితశేషాన్ని గడపాలనే దృఢ వాంఛ వుత్పన్నమయింది. తానొక్కడూ ఆ పల్లెటూరిలో కాలం గడపాలి. కన్న కొడుకులేమో ఆ ఊరిమొగం చూడడానికి కూడా యిష్టపడడంలేదు. వాళ్ళ దృష్టిలో పల్లెటూరు నివాసయోగ్యమయిందికాదు. భార్యయేమో గతించి చాలా రోజులయింది. మరి అటువంటప్పుడు తనకా గ్రామంలో యెవరుతోడు? ఎవరు దిక్కు? భోజనం వగైరాలు....అంతా అయోమయంగా కనిపించింది. కాని చిరకాల వాంఛ మాటిమాటికి మనస్సులో మసులుతూ మనస్సుని చీకాకుపరిచింది. ఆ రాత్రంతా మానసికంగా బాధపడ్డాడు వెంకటసుబ్బయ్య. భార్య మరణం గుర్తుకి వచ్చినప్పుడల్లా ఆయన మనస్సు మరీ వికలమయ్యేది.

ఆ మరునాడు వెంకటసుబ్బయ్య తన చిరకాల వాంఛను సందేహిస్తూనే కొడుకులకు తెలియజేశాడు. అంతే, తండ్రి మీదికి కస్సుమంటూ లేచారు ఒక్కసారిగా. వెంకటసుబ్బయ్య మౌనం వహించాడు.

నిమ్మతొనలు

విప్లవ కవిత్వం వ్రాసేవాడ్ని
పిరికివాడని ఎవడూ అనడు—
వీరుడు కవిత్వం వ్రాస్తూ కూర్చోడు.
నియంతల కుత్తుకల్ని కత్తిరిస్తాడు.

—పాణి

"సొంత వ్యవసాయం మనవల్ల వీలవుతుందా యేవిటి? ఊరికే అనుకోవడమే గాని. ఇంతాచేస్తే మన కున్నది ఆరెకరాల భూమి. మాటవరసకి సొంత వ్యవసాయం పెడదామనే అనుకుందాం. ఇప్పుడు మనకు కౌలు రూపంగా వస్తున్న దానికన్నా ఆదాయం కొంచెం ఎక్కువే వస్తుందనుకుందాం. అయితే పొలం పనులకిందా, శిస్తుల కిందా పోను నిజానికి ఎంత మిగులుతుందని? చివరికి మిగిలేది వెట్టిచాకిరి, హాయిగా ఆ కాస్త పొలమూ అమ్మేసి, ఆ వచ్చేదాంతో పట్టణంలో చిన్న వ్యాపారం పెట్టుకోడం మంచిది. పోనీ ఆ డబ్బుని బ్యాంకులో వేసినా వడ్డీ డబ్బులు కూడా వస్తూవుంటాయి...."

ఇలా వాళ్ళిద్దరూ కూడబలుక్కున్నట్టు ఒకే మోస్తరుగా బదులు చెప్పారు.

వెంకటసుబ్బయ్య మనస్సు చివుక్కుమన్నది.

మానవుడు పుట్టింది కేవలం డబ్బు గడించడం కోసమేనా? ధనార్జన తప్ప మరో లక్ష్యం లేదా? భూలక్ష్మిని అమ్ముకోవటమా? అందులోనూ తన తాత ముత్తాతలు కండలు కరిగించుకుని. కడుపులు మాడ్చుకుని సంపాదించి యిచ్చిపోయిన సుక్షేత్రాన్ని అమ్ముకోవడమా? ఇందుకా పెద్దలు పొలం యిచ్చి వెళ్ళింది. అమ్ముకునేటంత అవసరం ఇప్పుడేం వచ్చి పడిందని?

ఇలా అనుకుని బాధ పడ్డాడు. ఇంకా

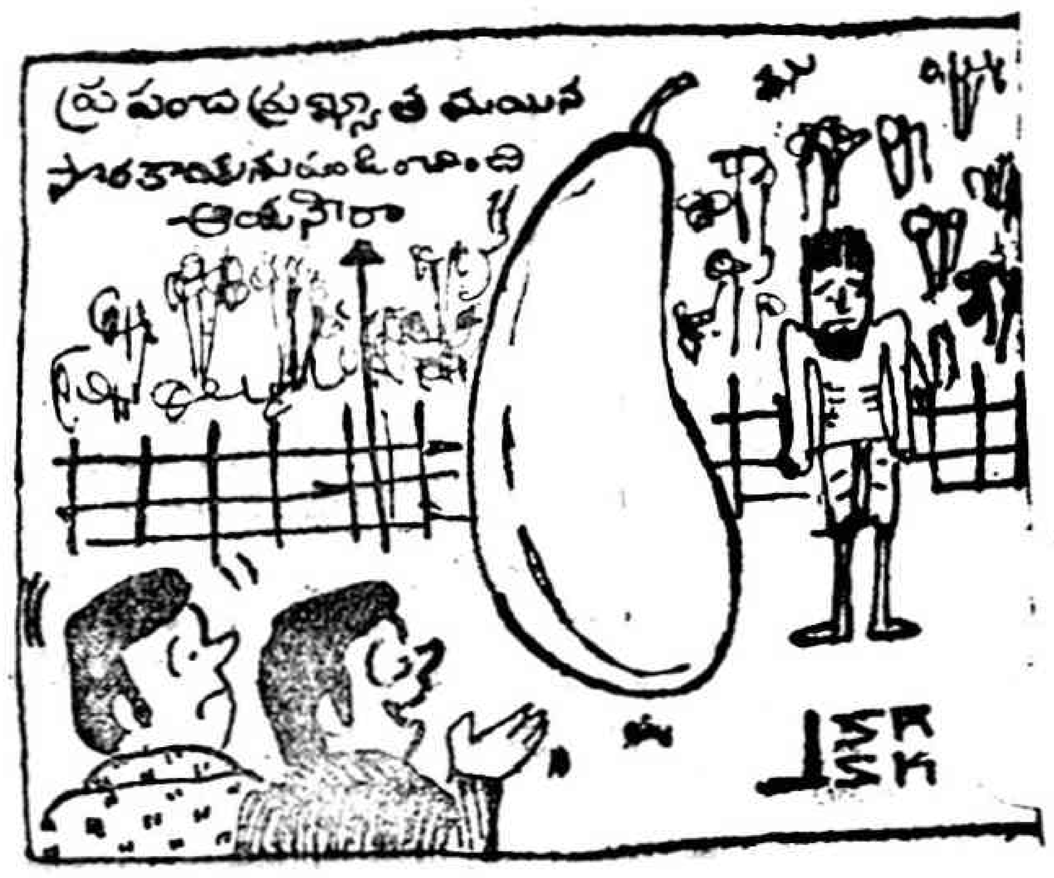

తానేమన్నా నోరు మెదిపితే వాదోపవాదాలు ఆరంభమవుతాయని అనుకున్నాడు. తన తదనంతరం తన ఆరెకరాల భూమి ఎవరికో సంక్రమిస్తుంది. భూలక్ష్మిని సేవించే భాగ్యం తన సంతతికి లేదు.

వెంకటసుబ్బయ్య కళ్ళనుంచి నేల రాలాయి అశ్రువులు.

2

కొన్నాళ్ళకు కొండంత ఆశతో వెంకటసుబ్బయ్య స్వగ్రామానికి బయలుదేరాడు.

రైలుదిగి నడక సాగించాడు. ఆయనకు ఎక్కడలేని ఉత్సాహం కలిగింది. స్టేషనుకీ, ఊరికీ మధ్య నాలుగుమైళ్ళు. తాను పట్టణంలో నడిచిన తారురోడ్డు

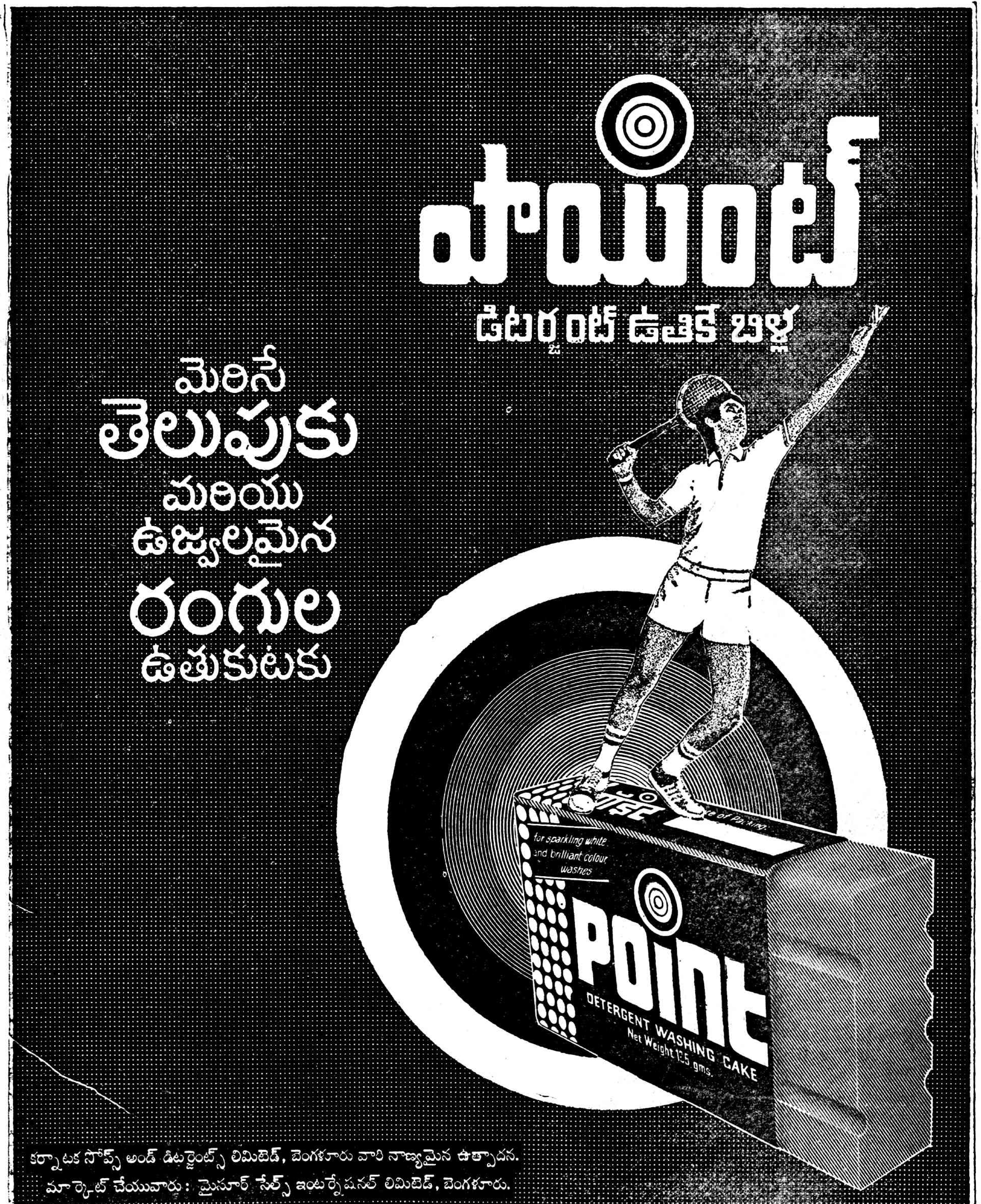

MCA/PDC/62/Tel B

కాదది. గతుకుల కాలిబాట. దానికిఅటూ, ఇటూ పంటపొలాలు. పొలాల్లో పనిపాటలు చేసుకుంటూ రైతులు మధ్య మధ్య పదాలు పాడుతున్నారు. కండ చక్కెరవంటి ఆ కమ్మని పదాలలోని మాధుర్యం, గల గల మంటూ పరిగెత్తే జిలిబిలి పంటకాలవలూ, మనస్సుని మరిపించే ఆ పరిసరాల ప్రకృతి శోభా వెంకటసుబ్బయ్యను ముగ్ధుణ్ని చేశాయి. ఆవులుఅంబా, అంబాఅంటూఅరుస్తుంటే ఆయన మనస్సు ఆనంద పారవశ్యం చెందింది. అంతకు ముసుపు ఎన్నో సార్లు ఆయన స్వగ్రామానికి వెళ్ళాడు. పల్లెటూరి వాతావరణం ఆయనకు అపరిచితమయింది కాదు. అయినా ఆ రోజు ఎందుకో ప్రతి చిన్న విషయమూ వెంకటసుబ్బయ్యకు ప్రముఖంగా కనిపించింది. అంతులేని సంతోషం. ఉత్సాహం. తన చిరకాల వాంఛ- సొంత వ్యవసాయం చెయ్యాలనే కోరిక- చిగురించే శుభ సమయం దగ్గరపడుతోందనుకున్నాడు.

కనుచూపు మేరలో గుడిగోపురం కనిపించింది. అది వాళ్ళ ఊరి శివాలయం

త్వరగా
మూలశంకకు
నమ్మకమైన
హెడన్‌సా
విరేపనముతో
చికిత్సను పొందండి
-శస్త్రచికిత్స
అవసరములేదు!

వహించలేని బాధ ఉందా? తీవ్రంగా దురద వుందా? మంటతో నెత్తురు పడుతుందా? అమోఘమైన చికిత్స. ఎంత మాత్రము కాలయాపన చేయవద్దు! ఉపేక్షిస్తే తీవ్రమైన పరిస్థితులకు దారి తీసి-శస్త్రచికిత్స తప్పనిసరి కాతుంది. సకాలంలో హెడెన్‌సాతో ఉపశమనాన్ని పొందండి. ఇది నమ్మకమైన జర్మను మూలశంక విరేపనము. 108 దేశాలలో వైద్యులందరూ శిఫారను చేస్తున్నారు! హెడెన్‌సాలో ఉండే అమోఘమైన మందులు శీఘ్రంగా గుడాన్నిచ్చి బాధను దురదను శమింపజేస్తుంది-విరేచనము ఎంతమాత్రము కష్టమనిపించదు.

గమనించండి సకాలంలో హెడెన్‌సా చికిత్స చేసుకుంటే ముమ్ముందు శస్త్ర చికిత్స అవసరముండదు!

3627 TG

గోపురం. అదికనిపించిందో, లేదో ఆయన మనస్సులో అణిగిమణిగి వున్న భక్తిభావం ఒక్కసారిగా పైకుబికింది. రెండు చేతులూ జోడించి సభక్తికంగా అన్నాడు: "ఇన్నాళ్ళకు నీ సన్నిధికి వచ్చే భాగ్యం కలిగింది."

ఆ గుడిని కట్టించిన వారిలో తన పూర్వులు కూడా వున్నారు. తన తండ్రి కొంతకాలం గుడికి ధర్మకర్తగా వుండేవారు. ఆయన హయాంలో ప్రతి యేడూ మహా వైభవంగా దేవుని కల్యాణం జరిగేది. పొరుగూళ్ళనుంచి కూడా ప్రజలు వచ్చేవారు. ఆ మహోత్సవాన్ని చూసి తరించాలనే పవిత్రాశయంతో కూచిపూడి భాగవతుల నాటకాలతో, తోలుబొమ్మల ఆటలతో, హరికథా కాలక్షేపాలతో ఆ అయిదు రోజులూ అయిదు నిమిషాలుగా గడిచిపొయ్యేవి ఆ నాటకాలూ, ఆ భోజనాలూ అవన్నీ గుర్తుకు రావడంతో తన తండ్రి తాత ముత్తాతలూ, వాళ్ళ సాహసౌదార్యాలూ, సాధుశీలం, రుచిర ప్రవర్తనా స్ఫురణకు వచ్చాయి. కాలగర్భంలో కలిసిపోయిన ఆ విషయాలను ఒక్కొక్కటిగా గుర్తు చేసుకుంటూ నడక సాగించాడు. కానితాను ఏం చేసినట్టు తన గ్రామానికి? ఒక్క మంచిపనీ చెయ్యలేదు. మండువేసవిలో ఒక్క చలివేంద్రంకూడా పెట్టించలేదు. ఎందుకూ పనికిరానివాణ్ణి — అనుకున్నాడు వెంకటసుబ్బయ్య.

కొంత సేపటికల్లా తన ఊరి పొలిమేరలో అడుగుపెట్టాడు ప్రాణం లేచి వచ్చినట్లనిపించింది. విద్యుత్తులా కొత్త ఉత్సాహం ప్రవేశించింది. చిన్నప్పుడు చదువుకున్న "జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాదపి గరీయసీ" అన్న మధురోక్తి గుర్తుకు వచ్చింది. అది అక్షరాలా నిజమనుకున్నాడు. ఇక నడక సాగలేదు. అలాగే ఉన్నచోట నిలబడిపోయాడు. మధురస్మృతులు ఏవేవో తరంగాలవలె ఒకదానివెంట మరొకటి తరుముకుంటూ ముందుకు వచ్చాయి. ఆనందాశ్రువులు రాలాయి. ఆయనలోని ఒక్కొక్క అణువు ఆనందపారవశ్యం చెందింది. ఇన్నాళ్ళూ బానిసత్వంలో క్రుంగి కృశించిపోయిన అంతరాత్మ ఆ బానిసత్వ సంకెళ్ళను ఒక్కసారిగా తెంచుకుని స్వేచ్ఛా వాయువుల్ని పీల్చి ధన్యోస్మి అనుకుంది.

ఇది నా ఊరు. మట్టి పిసికి. ఆ మట్టిలోనే బంగారం పండించిన కష్టజీవులు నా తాతముత్తాతలు. ఉన్నదాంతో తృప్తిగా జీవించిన ఉదార చరిత్రులు. వాళ్ళు వేసిన గడ్డ ఇది. వాళ్ల నడిచిన గడ్డ ఇది.... ఈ గడ్డమీదవాళ్ళ అడుగులు ఇంకా కనిపిస్తూనే ఉన్నాయి....చెరిగిపోలేదు... చెరిగిపోలేదు. వీటిని చెరగనియ్యను. నాఊరిది. ఇక్కడకి మళ్ళీ వచ్చాను అనుకున్నాడు. సంతోషంతో ఉప్పొంగిపోయాడు. అవును ఆ గ్రామ చరిత్రలోని కొన్ని అధ్యాయాలు ఆయన పూర్వుల చరిత్రకు సంబంధించినవి. తన ఊరంటే తనకంత మమకారం ఎందుకో అప్పుడు అవగతమయింది వెంకటసుబ్బయ్యకు.

(సశేషం)